

İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
İDARİ YARGILAMA HUKUKU PRATİK ÇALIŞMA METNİ
12.11.2024

OLAY¹

Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan (A) devlet lisesinde, mezuniyet törenlerine katılmak isteyen bir grup öğrenci, okul idaresi tarafından, Kılık ve Kıyafet Yönetmeliğine uygun olmayan kıyafet giydikleri gerekçesiyle mezuniyet alanına alınmamışlardır. Uzun bir süre aileleriyle birlikte kapıda bekletilen öğrenciler, bütün ısrarlarına rağmen tören alanına alınmamışlardır. Mezuniyet töreni süresince okul girişlerinde jandarma personeliyle barikatlar kurulduğundan okul alanına giriş mümkün olmamıştır.

Mezuniyet işlemlerinden bir süre önce de aynı okulda okul müdürü (M), müdür yardımcısı olan (Y)'nin odasını boşaltması, aksi halde zor kullanarak odayı bizzat kendisinin boşaltacağı yönünde (Y)'ye ikazlarda bulunmuştur. Tehditlere boyun eğmeyen (Y), bütün baskılara rağmen odasını boşaltmayacağını ifade etmiştir. (Y)'nin derste olduğu bir aralıkta Müdür (M), yanında iki öğretmen ve okul hizmetlisi (H) ile (Y)'nin kilitli bulunan odasını açmaya çalışmışlardır. (H), okul müdüründen izin isteyerek coşkulu bir şekilde kapıya art arda tekmeler savurarak kapının kilidini kırmıştır. Kapı kilidinin kırılmasını takiben (M) ve beraberindekiler, müdür yardımcısı (Y)'nin odasındaki kişisel eşyaları da dahil olmak üzere diğer eşyalarıyla birlikte alelade boşaltmışlardır.

İlgili Mevzuat

Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Öğrencilerinin Kılık ve Kıyafetlerine Dair Yönetmelik

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise öğrencilerinin kılık ve kıyafetlerine dair usûl ve esasları düzenlemektir.

Temel ilkeler

MADDE 3 – (1) 4'üncü maddede yer alan sınırlamalar dışında okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve liselerde kılık ve kıyafet serbesttir.

(2) (Değişik: 8/7/2013-2013/5125 K.) Öğrenciler, okul, sınıf ve şubelerde tek tip kıyafet giymeye zorlanamaz.

(3) Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise öğrencileri, yaş grubu özelliklerine uygun, temiz ve düzenli bir kıyafet giyer.

(4) Öğrenciler, öğrenim gördükleri programın özelliğine göre atölye, işlik ve laboratuarlarda önlük veya tulum, işyerlerinde ise yapılan işin özelliğine uygun kıyafet giyer.

(5) Öğrenciler, beden eğitimi ve spor derslerinde eşofman, diğer spor etkinliklerinde ise etkinliğin özelliğine uygun kıyafet giyer. Ancak öğrenciler tek tip eşofman veya spor kıyafeti giymeye zorlanamaz.

(7) Sağlık özrü bulunan ve bu durumu belgelendiren öğrencilerin özürlerinin gerektirdiği şekilde giyinmelerine izin verilir.

(8) Özel gün, hafta ve kutlamalarda ders içi ve ders dışı faaliyetlerde kullanılmak üzere veliye malî yük getirecek özel kıyafet aldırılmaz.

Kılık ve kıyafet sınırlamaları

MADDE 4 – (1) Öğrenciler; a) Öğrenim gördükleri okulun arması ve rozeti dışında nişan, arma, sembol, rozet ve benzeri takılar takamaz, b) İnsan sağlığını olumsuz yönde etkileyen ve mevsim şartlarına uygun olmayan kıyafetler giyemez, c) Yırtık veya delikli kıyafetler ile şeffaf kıyafetler giyemez, ç) Vücut hatlarını belli eden şort, tayt gibi kıyafetler ile diz üstü etek, derin

¹ Pratik olay, gerçek olaylardan esinlenilerek farazi ihtimaller üzerine kurgulanmıştır.

yırtmaçlı etek, kısa pantolon, kolsuz tişört ve kolsuz gömlek giyemez, d) (Değişik: 22/9/2014-2014/6813 K.) Okullarda yüzü açık bulunur; siyasî sembol içeren simge, şekil ve yazıların yer aldığı fular, bere, şapka, çanta ve benzeri materyalleri kullanamaz; saç boyama, vücuda dövme ve makyaj yapamaz, pirsing takamaz, bıyık ve sakal bırakamaz,

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun

Amaç

Madde 1 – Bu Kanunun amacı, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için izin vermeye yetkili mercileri belirtmek ve izlenecek usulü düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – Bu Kanun, Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanır.

Görevleri ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usullerine tabi olanlara ilişkin kanun hükümleri ile suçun niteliği yönünden kanunlarda gösterilen soruşturma ve kovuşturma usullerine ilişkin hükümler saklıdır.

Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali genel hükümlere tabidir.

İzin vermeye yetkili merciler

Madde 3 – Soruşturma izni yetkisi ... a) İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam...

İtiraz

Madde 9 – Yetkili merci, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikâyetçiye bildirir.

Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcılığı veya şikâyetçi, izin vermeye yetkili merciler tarafından verilen işleme koymama kararına karşı da şikâyetçi itiraz yoluna gidebilir. İtiraz süresi, yetkili merciin kararının tebliğinden itibaren on gündür.

İtiraza, 3'üncü maddenin (e), (f), g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve (h) bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesi, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesi bakar.

Buna göre, aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

Sorular:

1. Mezuniyet törenine alınmayan öğrenciler okul idaresinin bu muamelelerinden dolayı aileleri ve arkadaşları nezdinde küçük düşürüldükleri gerekçesiyle uğradıkları manevi zararların tazmini için dava açmak istemektedirler. Bu doğrultuda,
 - a) Öğrencilerin bu taleple açacakları davalarda görevli ve yetkili yargı yerini belirleyiniz.
 - b) Davanın İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesinde açıldığı varsayımında mahkeme ne tür bir dava vermelidir?

- c) Davanın Kocaeli İdare Mahkemesi ile İstanbul İdare Mahkemesinde eş zamanlı olarak açıldığı ve her iki mahkemenin de kendini görevli gördüğü varsayımında davalılar nasıl hareket etmelidirler?
- d) Öğrenciler bu davalarını bizzat kendileri açıp, kendileri takip edebilirler mi? Farklı ihtimalleri de göz önünde bulundurarak açıklayınız.
- e) Öğrenciler aynı dilekçeyle bu talepleri için dava açabilirler mi? Anlatınız.
- f) Kocaeli Barosu, okul idaresinin bu davranışlarını sert bir biçimde eleştirmiş ve okul idaresi aleyhine savcılığa suç duyurusunda bulunmuştur. Kocaeli Barosu, öğrencilerin açacakları manevi tazminat davasına taraf olabilir mi? Baronun taraf ehliyeti yönünden tartışınız.
- g) Kılık ve Kıyafet Özgürlüğünü Koruma Derneği, bu davayı, öğrenciler adına açıp yürütebilir mi?
2. Müdür Yardımcısı (Y), okul müdürü (M)'nin bu davranışlarının suç teşkil ettiği iddiasıyla Gebze Adliyesi Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunmuştur. Gebze Cumhuriyet Savcılığı konuyla ilgili bir ön soruşturma başlatmıştır. Konunun kamuoyuna da yansması nedeniyle savcılık soruşturma açmak için Gebze Kaymakamlığından okul müdürü (M)'nin soruşturulması için izin talebinde bulunmuştur. Kaymakamlık, konunun sosyal medya ve basın organlarının çarpıtmalarıyla büyütüldüğü, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından yapılan ön inceleme sonucunda disiplin cezası verilmesine gerek duyulan bir eyleme ulaşamadığı gerekçeleriyle soruşturma için izin verilmeyeceğini savcılığa resmi bir yazı ile iletmiştir. Bu doğrultuda,
- a) Cumhuriyet Savcılığı izin talebinin reddedilmesine ilişkin Kaymakamlık kararına karşı nasıl bir hukuki süreç işletebilir? Açıklayınız.
- b) Kaymakamlığın bu işlemine karşı (Y)'nin başvurabileceği hukuki bir yol var mıdır?